

Womhaj Bóh!

Cyklo 49.

3. dez.

Četnik 3.

1893.

Serbske nježelske kopjenka.

Wudawaju so kóždu šobotu w Šmolerjez knihicziščerni w Budyschinje a šu tam dostač sa štwórtlětnu pschedpłatu 40 np.

1. advent.

Mat. 21, 1—9: „Schwaleny budź tón, kiž pschińdže w mjenje teho Anjesa.“

Nowe zyrkwine lěto dzerži šwój nutschód a s nim stara powjesč wo Božim hnadnym domapytanju w šwójim lubym Šsynu. Šchesczjianska wošada pať saspěwa šwoje najwješelische thěrłusche temu t čzesči, kiž šo wróczy wšhitke lěta, šo by ji šwoju móz a dobrotu wopokajal a psches nju šwoje knjeistwo wupšhestrejel. Ši njemóže to stare nihdy sestarič. Wona je pschezo s nowa hotowa, temu wulkemu Anjesej s nowym podacžom a s nowej šwěrnosežu šluzič a wona kaša wšchěm šwójim stawam, teho Anjesa s nowym hołdowanjom a s nowym wješelom powitacž.

Tola šwjate sczenje wo nutschěhujenju na palmowych hałosach do Jerusalema rěczy thutnu rěč. Wone dopomni na to, šo je Jesuš něhdy podarmo t šwójemu ludu pschischol, šo šu čzi Šosianna wołajo podarmo wěri. A bojosč je bliska, šo tež dženska sašo jich wjele podarmo wěri a niczo njedostanje, kiž krala teje čzesče šwjeczo a špěwajo wobdawaju. Móžesch šo wješelicž na rjany adventski a hodowny čzaš, na lubosne pschihotowanje na hody a na wšcho šwjeczenje a tola nježohnowany wot lubeho hošča woštacž. Čhzech-li jeho do šebje horje wšacž t wobštajuemu woštacžu, dha daj šebi wot čorneje puchi naschich wołtarjom ponižnosč a pokutu předomacž. Šeno to, šchtož je junu wěčnu lubosč dele čahnyło a dele wołalo, móže tež dženska šbože dostač, wěrypołnu, pokutnu wolu, ponižne

a thutne žadanje sa najwšchschim kubłom. A tajke žadanje a štyškanje je pschezo jeno tam, hdžez je pošnacze šamšneje šlabosče a ponižnosče; hdžez wjedža, šo ani nasche drohe pschedewšacze ani nasche njedokojane škutki naš psched Bohom prawnych čzinič njemóžaja. Šłódných napjelni Bóh s kubłami, duchownje thudym šluschu njebjeste kraleštwu.

A s pokutu njech šo wobnowi wěra, žiwa džakowna wěra, kotraž šo wěsče dzerži bohateho Anjesa a jeho troschta. Wjele pschecžow mamy dženska na nowym lěče nascheje zyrkwije na wutrobje, sa šebje, sa žyly lud, sa žyly šwět. Šeno prawa, móžna wěra ma prawo, wulke wězy wot teho Anjesa woczakacž. O, dajče šo nam jemu podacž s nowej wješelej wěru! Wulke wězy je wón hacž dotal w šwójim šchesczjianskwe, w žylym šwěče čzinič. Wón budže tež dale wulke a hišče wjetšche čzinič; w tej wěrye čhemy wšcho, šchtož naš dženska tšchi a šrudži, na wutrobu položicž. Tež w nowym lěče budže wón powšchenny kral nascheje zyrkwije a naschich wutrobom. Žana šchłoda njebudže sa njeho pschewulka, žana wina pscheczežka, žana proštwu pschethrobka, žana nadžija pschewyšoka. Šchtožkuliz šebi sa šebje a sa druhich wuprošymy, wono je małe porujo temu, šchtož je Bóh tón Anjes hižo dawno psches Šhryštuša na naš a na žylym šwěče čzinič. Šak by wón njechal s nim nam wšhitko hnadnje dacž?

W tej wěrye dajče šo nam s nowa wobtwjerdžicž a šo s wošadu, kotraž dženska šwój Šosianna špěwa, šjednocžicž w tej starej šwjedženškej adventskej proštwije: „Luby Anjeze Božo, šbudž naš, šo bychmy hotowi byli, hdžž twój Šsyn pschińdže, jeho s wješelom powitacž a s čzištej wutrobu

tebi služicę psches teho kameho, twojeho lubeho Szyna, Jesom Khrysta, nascheho Knjesa. Samjen.

Jesuf a człowjetajo.

IV.

Jesuf a khudzi.

3. Shto praji Bože słowo wo khudobje?

Wot Boha teho Knjesa israelskemu ludej date sakonje bęchu wot wscheho spoczatka tak skozene, so dyrbiesche wscha khudoba njemözna byč. Israel dyrbiesche ratařki lud wostacę. Rözdej kwójbje bę psches löß węsty džel kraja sa wobkedženstwo pschj-pokasany. Hdyž dyrbiesche jena abo druga kwójba kwoje wob-kedženstwo w nusu, njedžiwajo na to, hacę by ju sawinowala abo niž, pschedacę, wona tola po 7 šabatnych lętach, to ręka w 50. lęcę, w lęcę „spuschęzenja“ sašo naslędnikej přenjeho wobkedžerja pschj-padže. Tak teę w sakonju čitamj, so w Israelu žanych prošę-rijom byčę njekmędžęche.

Alle přeni wotpohlad Boži bu psches hręch sahubjenj. Hižo w 5. knihach Młjssawomjch (15, 11) čitamj: „Wy budžęcę kőzdy čaš khudjch męcę w kraju.“ Šehovah džę dyrbiesche wot njeho wotpadazy lud husto jeho bješbőžnosčę dla se šuchotu, abo se štocękami, jim jako čzwilu pőštanymj, pošhostacę, i čęhož khudoba nastę.

Khudoba šo pschęzo jako nusa wobhladuje. Khudzi šo, kaę drušj hubjeni, lubosčji šwojich šobucęłowjekow pscheporucęjaja. Šamjlnj Bőh, tőn Bőh, kiž wschitko horjo wotwobrocę, je wschudjom tym najbližšči, kotřiž šu w hubjenstwj. Tak klincja psches žyšj stary testament šłowa kaę te: „Wőn njesapomni wołanje hubjenjch. Wőn wuššjšči jich a njesapomni jich hubjenstwa. Wőn budže khudeho wumöz, kiž šo k njemu woła.“ Tęho dla, „schtož šo na khudym šmili, čęlcęzi Boha“. Woni steja pod jeho wošebitym pschitřęcjom. Pschęzo šo sašo i čęžkim khostanjom tym hrosj, kotřiž khudjch sazřiwaju, podčęřščęjaja, jebaja, — kiž šwoju möz k temu načořjaja, khudeho šranicę.

Šrozazj wothłoš moja tele šłowa w liščę Šakubomjch, kiž hnęw i njebješ dele žada na nahrabnych a njepřawnych knęžich a šhromadnje na wschitkich tych bohattych, kiž pschi šwojei nahrabnosčji šwojeho khudeho bratra sazřiwaju.

Wo tajkim šo khudoba wschudžom nusa mjenuje. Tak špęwa pobožnj Salomo (Pschjšt. Šal. 30, 8): „Khudobj a bohastwa mi njedaj, wobradę mi pał moju wschędnju potrebnosčę.“

Njhdže njęššjškimj, so je čłowjek stromeje pobožnosčę Boha wo khudobu prošj. A by-li to čžiniš, by to pobožnje njebjlo. To wschał je werno, so niž hagle w kšęscęžijanskim čašju, ale teę hižo mješ pőhanami tajkich nadenđžęsch, kotřiž, šo dobrowölnje wscheho šemšteho kubla wsdawšči, jako prošęrijjo po kraju čęhachju. Šaj, mnischa a klöščtrjše knęžnj myšlachju šebi, so šo jako wošębję pobožni wušnamjenja, hdyž šlubjenje khudobj wotpołoža. Alle woni tola wjedžachju, so je sa nich derje starane a so hacę do kőnza žiwjenja nusu njesmęja. Ša njęcham wo tym ręcęcę, so šebi w wjęle klöščtrach hižo bőřšj po jich šačženju dachju jara derje byčę.

Došč je, hdyž mj Boha prošjmy: „Wumöz naš wot teho šteho!“ a „njewjedę naš do špytowanja!“ so šebi pschi tym teę na khudobu myšlimj. „Njedaj mi khudobj!“ tak mj wschitžj prošjmy. Šlawopał pał šu w naschim čašju „žadni tajžj“, kiž i tamnym pobožnym prošča: „Bohastwa mi njedaj!“ Njelicžomni ludžo we wschitkich čęšbach a we wschitkich krajach bęchu štajnje na džiwjei hontwję po bohastwję, kaę by w nim wscho šbože wotpoczęwalo. A ženje ta hontwa džiwischa njebę hacę džęnšnišči džęni. A kaę by i tym došč njebjlo, budže to žadanje po wobohacęženju sa křotki čęš hiščęcę powjęščęne psches loteriju, wot štata pschjwolenu. Tak bu loterija k lępschemu podkőcęženja šchłowinstwa šarjadowanę; po 8 milijonow šo lošj wudachju a najwjęšči dobytk bęšę 600,000 ģřiwnow. To dyrbjal šo čłowjek šmjęcę, hdyž jemu njebj bőle na pšakanje šchlo, so čęzedža na to wašņnje jeneho čęerta psches druheho won honicę.

Wschitžj šdobni duchojjo ženje njęšju wulku wažnosčę na bohastwo kšadli. Šłako rošoma je jenož trjeba, so by čłowjek pőnał, so je wjęle wyschšich kubłow — šamo wjęle wyschšich šemškich kubłow — hacę bohastwo. Šako bęšę Luther dawno šlubjenja a druhe njerosomne węžj mnichowštwa kaę wot molow šęžranu drařtu wot šo čžjňňł, wőn tolawo bohastwo njerosđžęche, runjež by jo na lohše wašņnje dostacę mohł. Š darniwej ruku

škoto rošdawšę, kotřę jemu šęřšętojo darichju. W šwojich bliđowjch ręcęch wőn junřocę praji: „Bohastwo je najmjęšča węž na šemi a najmjęšči dar, kotřjž mőže Bőh žanemu čłowjekej dacę. Šchto je pornjo šłowu Božemu? Šaj, šchto je pornjo čjělňym darom, jako rjanosčji, šřowosčji a pornjo duchownym darom, jako rošomej, wumjęšřiwu, mudrosčji?“ Tak wupřaji šo pschęčjimo bohastwu; na druhim męštnje wschał wőn bohastwo wulki dar Boži mjenuje, jeli so šo prawje načořjaje.

To pał je runje najčęžšča węž. Hdyž pobožnj Boha prošj: „Khudobj a bohastwa mi njedaj!“ — wőn šřachotu pőnaje, kotřjž w jęnym abo druhim leži. Šacę runje šebi khudoba a bohastwo nęšchto napschęčjimne wošnamjenitej, wonej tola k podobňym špytowanjam wabitej. Bohaty šo lohšo do teho šalubuje, šchtož ma, khudj do teho, šchtož ni ma, šchtož pał by jara rad męł. Bohaty bywa pschi šwojim bohastwję lohšo šymnj pschęčjimo Bohu, šymnj a hordj pschęčjimo šwojim šobucęłowjekam. Khudj pał je špytowanj, so by dwęlowal na lubosčji Božej a jęho mudřym a dobrým wodženju a so by hiđžik šwojeho bližšęho, kiž ma šo lępje hacę wőn. Ša wschał šebi myšlu, so w nowym šlubje ničto prošęčj njedyrbjal: „Njedaj mi, Božo, bohastwa!“ Ša žane wašņnje pał prošęčj njęšmęł: „Daj mi bohastwo.“ Tak praji psalmista: „Pschjpanje-li wam bohastwo, dja wutrobu k temu njępschitkšadčę.“

To pał naš wjedže k temu, šchtož ewangelijom wo tym wucęzi. Wobhladajmj šebi, tak Jesuf k khudobje a k khudym šteji.

(Potřacęwanje.)

Š knihow „Nowe Čřojniki“ na pruhu wotčęřščęžane, kotřę šu w wudawatřni „Šerbschj Nowin“ po 30 nř. dostacę.

Šswjaty wotčęnasch.

2.

Šswjate pišmo nam šhwali, kał pęknje a lubošnje je, hdyž bratřja šo mješ šobu šnjęšu a lubuja. Alle bratřja šu hižo w šastarsku wschelazj byli. Njęje Šain bratřej Ašelej žiwjenje wsal? Njęje Šakub bratra Šjaua šjebał a šludał? Njęšju džęwjęcjo bratřja šwojeho bratra Šosefa do žušbj pschędali, jako nękajše štocę?

Kaę je nęhdžękuli w šastarsku bylo, tak je hiščęcę tu a tam džęnšnišči džęni, niž jeno pola židow a pőhanow, ale teę wošřjedža kšęscęžijanskich šwőjbow. To je i wulkej hanibu sa naš, kiž šmj kšęscęžijenjo.

W Šulowach bęščtaj pschęd polřta lętami bratřaj, Šakub tőn šarschi a Šurij tőn mlődšči. Šacę runje njebęščtaj po jęnym duchu, dokęłž bę Šakub kruteho wašņnja a Šurij milišči čłowjek, šnjęšęščtaj šo a bęščtaj šebi dobraj, doniž bęščtaj nan a macę žiwaj. Alle kaę šo to i njęřędka šřawa, šebra šo mješ nimaj njemęř a hnęw, hdyž bęščtaj šarsčęj na Božej prawdže, węšo šwętneho mamona dla? Njęch teę bę testament postajš, šelko žanemu budže, męnjęščtaj kőzdy, so je bratr lępschi džęł dořtal.

Duž pocęchju šo mješ nimaj hrosne šłowisřa a bőřšj na to škobiwe šwady. Tőn milišči Šurij drje budžišę rad šo šjednał, ale tőn křęčjišči Šakub šawořta šjedmjęny bork. Wulka šlubina nadřę šo mješ nimaj. Šarsčęju kublesčko wořta šarsčęmu Šakubej, mješ tym, so Šurij pjenježnu wupřatu dořta.

Wschudže šo šęčęwarijo nandu, kotřiž šo djašowšj wjęšela, hdyž šelše mucęřnišči mucęja. Tak bę teę tu. Šeni do Šakuba šchkarachu, drušj naschřjłowachju Šurja, jeni kaę drušj bratra na bratra šłobneho čžinjjo.

Tola bęchu teę pobožni ludžo w tej wšj, kotřjž bę tajšęje ģřuboty ģřošno. Čži čžjchju jednacę a ręcęchju wobęmaj šřonomaj k dobřemu. A byrnje Šurij rad ruku k šjednanju šřicęł, Šakub borkajšę wošpjel.

Šswoje pjenješj dořřawšči, woženi šo Šurij we wšj na pęknju žiwnosčę, i čžimž šebi lubu a dušņnu mandžęřku doby. Šakub pał njępschjndže na jęho kwaš. Šako šebi potom bőřšj teę mandžęřku wubřa, njepőšřta brašřku, Šurja se žonu na kwaš prošęčj.

Tym pęknišchim šušřodam bęšę to wohidnj njęčžinš, čęhož dla kšętro na Šakuba ģřimachju. Tola bę pšomjęšęko nadžije hiščęcę, so budže po nęčžim jašņišę wjedro, dokęłž bęščtej čži mlodej mandžęřj pschęzo dobrej towarščj byłej. A lubošne šłowicęka pękneje mlodeje žőnki wjedža wschelaku rošřoru po nęčžim ššřadřowacę. Alle teę jeju wschę lubošne wabjenja wostachju bohųžel njęšřłodne.

Duchowny teje wošady hladasche s bolazej duschu na tajti njeczint. Wón bė hižo czašto s wustojnym słowom t jednocy radził, ale dyrhjesche srubżeny šhonicz, so podarmo do worzła dypa.

Duzy kemschi a wotemsche hladaschtaj kóždy, so by so jedyn druheho na puczju smynyl. Gotujo kichczisna, njebėsche žadyn druhemu s kmótram. Šdžežtuli na pschewodach bėjšchtaj, kłodžeschtaj šdalenaj wot so.

Teju pėknymaj žonomaj bėšche to wutrobnje žel. Šchto mėri te potajne byly, kotrej tej woboj dla teje hrosnoty do šebje šrėbaschtej? Njebė dha žana rada a možnota nihdže, tej spjerawej wutrobje šdobricz a pscheczivnej ruzy na jene škožicz? Dyrbi czaš žiwjenja tracz, šchtož je psched šwėtom tał haniba a psched Bohom tał žakostny hrėch? —

Wóh da Žurjej kłuboko šchoricz. Štary knjes duchowny, pschischedschi sa khorym hladacz, so w šwojich pobožnych słowach tež teho worakaweho njeducha dótkny, kiž šwójbomaj bratrom hromadže njeda.

„Šaj, czeščeny knjeze“, šanješe Žurij, „mi czeža na duschi leži, so mohł šnadž wotšal wołany bycz a dyrhjal hjes šjednanja šemrėcz. Ale šchto šebi čžu? Ša wschał tež njejšym na tej wohidnej pschektorje hjes winy. Dawno hižo šym teho so wutrobnje kał, a špytował šym tež wschelako šlobneho ducha mjes namaj šdušnycz. Wšcho pał je podarmo bylo. Šakub njepušczi šlobow pscheczivo mi. Wóh čžyl jemu wutrobu šmilicz.“

Na tole wušnacze džesche tón duchowny lubje: „Š Bozej pomozu špytam ja hiščezje dženska, hacž so mi radži, wutrobu t wutrobje škožicz!“ — Wón po tajtim runy pucz t Šakubej džesche, duzy šduchujjo t Bohu, so by jemu te jednařke šłowa žohnował. Do domu štušiwšchi Šakuba prošesche, so by s nim na najřtwje horjeka šłowczto porėczecž mohł, hđžež jeju ničto njeby šatorhnył. Šdnyž bėjšchtaj šamaj, šhoni tón horliwy jednař, so wschitko do wėtra rėczji. Š kłuboka šduchujjo džesche wón na pošles: „Šdnyž po tajtim žana pschirada njeje, dha hiščezje jeniczko wo jene prošču. Žurij je khoru, haj šnana šmjercžkhoru. Temu šo tola nočžezje šaprėcz, so mnu šo ša njeho modlicž. Špėwaj-moj wóřje w hromadže wótczenasch s ducha, so by jemu mišy Wóh pomhał!“

Š najškłubscheje wutrobny šaspėwa duchowny. Šakub špėwasche šobu, dokelž šo w nim pohnuwacz pocža. Ale wón špėšnišcho špėwasche, dužli tón nutry modler, kiž pošnu wahu kladžesche na kóžde šłowo. Šako bė šchtwórtje proštwy pošleni šynł, a Šakub hižo na pocžatt pjateje pschischoł, duchowny šmjelny, čžicho pschi šebi dale šo modlo.

Šakub pał dospėwa wóřje: „Wodaj nam našche winy, jako my wodawamy našchim winitam!“ Wytnywšchi, kaške šłowa šamotnje praji a šchto wone na šebi maja, wón štróženej woczji wumali.

Š nowa šbėhnywšchi hłoša nėtko duchowny ščestu a šedmu proštwu s nim dospėwa.

Al jako šo modlitwa škónczi, wón šwėczatej woczji na Šakuba štaji. Šlejze, tón bė wschón do woczow šblėdnył. Wóži porřt bėšche šo jeho wutrobny dótknył pschi tamnych šłowach: Wodaj mi, Wóžo, mój hrėch, jako ja tež wodawam! Žylicžku kšwilu wón mjelczaty wosta, hladajo na šemju. Potom šasbėhny s hłošom: „Knjeze, horzo waš prošču, wjedžezje mje t bratrej a pošozezje jeho ruku do mojeje ruki a žohnujeze naju!“

Njebė to wulkotny džiw, wótczenaschowy šwjatosny džiw? —

Wschistajicz možemy s kónza: Š Bozej pomozu wotkhoru Žurij ša křótki czaš. Ša hojiwa radošč, so ma ta pschekorna wohida kónz, bė ša njeho najlėpšchi lėř. Al jako bė šašo na nohomaj možny, njedželu na ranje šchtyri wošobny towaršchnje t Wóžemu blidu džėchu: s Žurijez wobėmaj Šakubež wobej, we wutrobach wschitzny pošuty pošni, kaž šo Bohu lubi.

3.

Tej pošlednej pomjeczji džeržitej pošas, kał šbóžny wušpėch je šwjaty wótczenasch mėl, hđžež je tam duchowniška pschipomoz była. Trjeba pał njeje, a druhdy tež njeje možno, so duchownišku wošobu pschipóđla mamy. Knjesowa modlitwa pschezo pomha, jeno so je prawa duchowna wutroba pschitonna. Wo tym pošlejmy nėtko tež na jedyn dopořas.

Dwaj šušodaj buraj bėjšchtaj do pschektoru šjekaj. Mała bėšche pschiczina ša šwadu. Ale tón duch s hele njesařta do teju wuhlicžkow duchacz, a tał šo rošpali kažazy wohen. Šaj hewał tał rošomnaj

muzej mėjeschtaj štruczeny dubowy tył. Šrawu mėjesche šwoju wėž tón a tež tamny, a prawowacz čžyšchtaj, byrnye t šwojej šchłodže. Dobri šušodža jednachu t mėrej, dla šlobow, kšóstow a hanibny.

Žadyn pał s wobej wadžatow nježofny krocžalki. „Škoržene budže“, na tymle wostaschtaj, „njech je tón prozeš došhi a drohi“. Wšchezo šašo radžachu šušodža t mėru a wabjachu t dobremu. Ale jich pscheczjelne wabjenja a proštwy padachu na škalne huno.

Na šařakku škoržbu jėžeschtej šo šłudnjenej hłowje. Šrijedy pał, hacž šo ta jėđoita naležnoscz prawamucženym do škoržby poda, mėjesche kralowřki šmėř teju pschekornikow psched šebje žadacz. Tón dyrhjesche po možnosczji wschitke čžernjoite wėžy na jednařkim šudniřtwje šrunacz. Šajki bė to pschikaš w kraju. Na jednařki šud, hđnyž čžyšche kralowřki šmėř teju šchepjėřow šjednacž, šlasachu tež pobožneho wješneho pschedštojnika. Tón mėjesche na šudže pschisšyda bycz, so by po šwojim wjedženju wo wschitkim rošprawy dawal. Še šylšoitej wutrobu pał widžesche tudy, so najlėpšche jednařke rėczje wotlėtowachu, jako wot škalneju šczėnow. Duzy šaš domoj čžujesche w šebi čžwilu a štyřł. Wón prašesche šameho šebje: Šchto to budže? Kał šechžetej s modlitwu hotowacz šymy a žně? Kał šo to t blidu a wot blida modlicž? Kał džėczom a čželedži dobrego pschikłada dawacz? Kał se šlobnej wutrobu t špowjedži kłodžicz? Kałka to nješbóžna bėda tež ša žyłu wješ! Womhaj mi, Wóžo, te hrosne pošomjenja šhašchecz! Wóřaž mi t temu najlėpšchi pucz!

Al jeho horjaza proštwu njeje šo prošna s njebjėš wřoczila. Šemu šesthadža myřł, wschitlich tych dobrych šušodow se wšy hromadže wřacz, a wobej wadžatow šam se šwojim ertom do wėnta prošnycz. Potom čžyšche se wschitlich pomozu božemje hiščezje tu pošlenje jednanje špytacž. Kaž bė to do myřlow wřate, tał šo tež šta.

Šako bėchu šo s wječžora šeschi, a šedžachu ša doškim blidom, pocža wón: „Wšcheczjeljo witani, šušodža lubi! Na šajki wulki a wažny šamer tu w hromadže šmy, wschitzny wėščezje. Našchi wóřzojo šu dobre a čžezke štutki wšchė s modlenjom šapoczinali. Šaj šu do wšchego pocžatta nutry wótczenasch špėwali, a to šhromadnje wóřje kaž s jeneho erta. Šo je nam šwjaty pschikład. Duž šo tež dženska jow po jich pobožnym šnamjenju štař!“

Štyřnywšchi ruzny a šhiliwšchi hłowu wón pobožnje Knjesowu modlitwu pocža. Šo wschitlich pschitomnych we wutrobach šaja. Wschitzny špėwachu nutry s nim, a tež taj šwadnikaj šobu.

Šdnyž bė hamjen dokłinczał, šbėhny tón rošhnuty šchėđžimw woblicžo. Š włóžnymaj woczomaj hladny wón na teju mužow a džesche s wutrobnym hłošom: „Najlubschej bratraj, kał wamaj je? Čžzetaj pschezo hiščezje se šobu škoržicz?“

Wó řtwje bė wschitko tał čžicho, so bėšche nimale šlyščecz, kał wutrobny w nutrinach bija. Wšchėch woczji štejachu na njeju prošte. Duch teje modlitwy bė jeju pschekał, a móż Wóžeho šłowa bė twjerdej wutrobje mjehkej šczinika. Š wobej hubow wuňdže kaž na jene hrono: „Njedaj to Wóh!“ Na to šebi ruku ša ruku dawšchi kaž bratraj, w božemje džėšchtaj w pobožnym mėrje. —

Šał nadobnje bėšche tudy njebjeski Wóczez nutry wótczenasch pošohnował! Wón pošohnuj tež našche proštwy!

Advent.

Šłoš: Nėřł dobru nóz ja dawam.

Nėřł wřota pomyšchujczje:
Tón Knjes nėřł blisko je!
Al durje wotewřujczje
Nėřł t waschej wutrobje!
Na pucz jom' šczelczje palmy,
Šdnyž wón šam pschiczehnje!
Špėwajczje rjane pašalmy,
Šdnyž wón t nam s hnadu džel!

„Šchto je?“ šo kóždy prašcha,
„Šchto tutón ryczet je?“
Šoh' witaj našcha dušcha!
Do tebe čžahnycz čže.
Wón rėka kral wšchej' čžesczje,
Wón je našch wumožnik.
Duž wutrobu jom' njescze!
Wón je našch pomožnik.

A nam witaj, wumožniko!
 A nam witaj, Jesuho!
 Czi s wutrobu dam wschitto,
 Hacz runje malo jo;
 Chzu tebe hospodomacz,
 Ty luby hosczi mi by,
 Hacz budzeich mje sam skhowacz
 Do swojej' domisny!

Mi podaj brēmjo twoje
 A tež twój czežki kchiz!
 Ja wosmu jo sa swoje,
 Mje s kchizom swjebelisch,
 Je czežki sa mnje nosyecz,
 Ja rad jón nosyecz chzu;
 Hdyž budu tebe proshyecz,
 Mje troshytuj s pomozu!

Hdyž ty na twojim puczju
 A nam s troshytom fastupisch,
 Ja s wutrobu so nuczu,
 Mje klaboh' pošylisch;
 Ja nadziju mam t tebi,
 Dokelz mje lubujesch;
 Schtož wuproschu ja bebi,
 Mi s hnady wudželesch.

O Jesu, schtož kchiz nosy
 We werye sczerpliwje
 A s wutrobu cze proshy,
 Je pošny nadzije,
 So by jom' pschihotowal
 Dom we tej wecznosczzi
 A bebi jeho skhowal
 Sa swój raj njebjeski.

Psches sakramentaj, słowo
 A nam dale pschistupisch;
 Psches hnadu, luboscz s nowoh'
 Eso sašo pschiblizisch,
 Hacz junu sašo pschindžesch
 We wulkej krasnosczzi,
 Hdyž twojich fromnych wjedžesch
 A tej wecznej sbóžnosczzi.

E. S.

Adventski wobras.

Duž steji tu nětko sašo tón muž w drascze wot kamelstich wlošow. Po nim njeje žadny wjazy bje wschēmi cziłowstimi džeczimi pschischol, kiž by wjetšchi był, hacz Jan tón kscheczenil. To njeje žadny hnadnischki wo nim prajil, hacz tón, kotremuž wón dostojny był njeje jeho czirije njescz abo czirijowe rjemjenje rošwjajacz. Po Anjesowym słowje je wón tež wjazy hacz profeta. Jeho profetiska postawa, wjazy hacz słowu dlěžicha kaž wschitzu drushy, tež do nětczišeho czaša došaha, jačo mózne šwēdczenje, so tón Anjes pschindže a so ma so jemu pucz pschihotowacz; — to bēšche Janowy hlož, Janowa wuczba. —

Ma Jan nahlēdnikow? Tež w kschesczianstwie šu dyš a dyš profetajo wustupili, kotšiz s pošbēhnjenymaj rukomaj a s móžnymi słowami na teho Anjesa pokazowachu. A tež dženska bjes tajlich hložow nješkmj, kotrež šwēdcza: „Wón je šrijedža bjes wami, kotrehož wy njesnajecze, wy wbošy bratšja bjes wery; wo kotrymž nicžo njewēšcze pschi wschey waschey mudroszczzi.“

Hdyž šo ewangelion přēduje po wschēm šwēcze, šo tež hlož přēdarja w pušczinje pošbēhne: „Pschihotujcze pucz temu Anjesej!“

Wone pať šu tež druge postawy, kiž lēto wot lēta Janowe přēdowanje do šwēta trubja: němi přēdarjo, kotrychž wschudžom pošnaja sa přjedybēžerjow teho Anjesa, kiž lubosczijwje, rošomnje, khatnje a wēšcze rošjajšujuja: „Wón je šrijedža bjes waš stupil!“ Njesnajecze wy tele adventske postawy? Wjele drje jich je, kiž

maja s nimi šwój žort. Ale w ludu hišcže pschezo šwoju nahladnoscz maja a tež wjele wullich a wošebnych ludzi na nje pošlucha, kaž tež kral Herodasch Jano rad kšyšchēšche a bēšche jemu we wjele kručach pošluschny.

Šrijedža wo wšy žyrkej steji, kaž pata, kotraž chze druge twarjenja pod šwoje kschidka šhromadžicz. W městach wschaf dyrbi žyrkej husto psched druhimi twarjenjemi a hrodami do šady stupicz. Hdyž wēža kaž pošbēhnjena ruka t njebju pokazuje, w blisťosczzi šabricki wuhēn steji, kiž šo móžnje do wyškosczze šbēha — haj hacz „t njebjesam šo my šbēhamy w našchey tórnosczzi“, tak praji romski bašnjeť — a kur s njeho horje stupa. Ale je to kur Abeloweho wopora, na kotryž tón Anjes hnadnje pohlada — abo je šnadž kur Rainowy? Kať někotry njewinowaty bratr šo podkōczuje a podteptuje we wojowanju wo bycze? Kať někotra kšuda dušcha šo nješmilnje do šmjercze hōni w honjenju sa tym, schtož džeczzi našcheho czaša šbože mjenuja — te milijardy a milijony a tawšyntu. To pschezo reka: ja šym wulki a ty šy mašy! ja šym bohaty a ty šy kšudy! Ja trjebam jenož poruczicz a wēm, so dyrbišch pschincz!
 Ale žyrkej tu tola hišcže steji, šnano czechjedostojna psches jejnu starobu, šnano czechjedostojnišcha jačo skutkowaze wušnacze stareje wery, hdyž šu ju džeczzi nětczišeho czaša natwarili abo w lubosczzi ponowili a wupyšchili. Schto praji stara abo nowa žyrkej? Schto praji ludžom, kotšiz pod wschēdnej czechu pošhileni nimo du abo honjeni wot nětczišeho žadanja sa šbožom a sa žadosczemi, kotrež pschezo nowe wupšodža? Czi ludžo, kiž do Božeho domu, do žyrkwje, pschindu, hnady bohate ewangelion kšyšcha, hdyž na přēdowanje pošuty pošluchaja, ale tež czi ludžo, kiž šu wōntach a wōntach wōstanu, Janowe přēdowanje pošuty kšyšcha: „Pschihotujcze pucz temu Anjesej! Schto je wam prajil, šo budžecze pschichodnemu hnēwu czechnycz?“ — Jano nowa wuczba a mudre wōtmyšlenje naš psched tym šakhowacz njemōže.

Wona je runoscz sa wschittich, to je runoscz psched šudom teho, psched kotrymž žadny prawy njeje a niž jedyn a sašo je runoscz psched hnadnym trōnom, kotryž štajeny je w tym, wo kotrymž Jan šwēdczesche. Teho dla leža žyrkwine šakōžki tak hložo, teho dla šbēha šo wēža tak wyšoko, teho dla šwonja šwonj tak wōtšje, teho dla kšincza byrgle tak pošnje. Džeczzi wschittich czašow, tež našcheho czaša dyrbja jo kšyšchecz, šo hlož přēdarja w pušczinje hišcže njeje wulšincžal.

Pschittle stawy wošady, kiž šu twjerdscho abo mjenje twjerdze s njej šwjajane, kschesczijenjo a židži a pošhanjo dyrbja šhōnicz, šo šo tón hlož hišcže kšyšchecz dawa. Wona je hišcže wošada na šemi, kiž je na hnadu a wēnoscz šakōžena; šwjatoscz je pycha jeje twarjenja pscheczimo wschittim mozowanjam njeprawdy. Hacz runje je luboscz w wjele ludžoch wustudnyša, šo tola žime stawy bēdža, šo bychu špokojnoscz a mēr namakali a s tym, s czimž šu žohnowani, dobrotu czišili a šobu džēšili. Tež w adventze tuteho lēta je tu hišcže lud teho Anjesa, kiž šo psched nim šhibuje a horje hlada s tej proštwu: „Pschycz šo na naš dele, Ducho, kiž naš s wohenjom kschycziesch.“ Njewidžisch jich czašnycz t Božemu domej? Njekšyšchisch přēdowanje šwonow? Njesimaja tebe rjane šynki, hdyž nimo žyrkwje džesch a njekšyšchisch krasne špēwanje s móžnym šynkom byrglow; woni hišcže špēwaja:

„Wón pschindže t šwētnom' šudu
 Tych njepošutnych dla,
 Še žohnowanjom t ludu,
 Kiž jeho duča ma.“

Tam a jow bēšche waschnje (a je šnano hišcže), šo wječor s wēže dele duchowny kšerlusch pišachu. Někotry stejo wōstanje. Někotry špēwa šam sa šo dawno šabyty kšerlusch šobu; nan šo prašcha šwojeho šyna, kotrehož sa ruku wjedže: „Šnajesch tón kšerlusch, mój šyno?“ „Šaj, tón ja šnaju“, wōtmolwi hōlcčez a špēwa:

„Kať powitam ja tebe,
 Mój Jesu, najlubšchi!
 Kať šapomnju ja šebje,
 Cze džeržu w wutrobje!
 Mój Jesu, šwēcz mi s hnadu,
 Šo ja cze lubo mam:
 Mój Jesu, daj mi radu,
 Šo tebi kšwalbu dam!

E. S.